

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА РБ

ПИСМЕНО СТАНОВИЩЕ

От **Димитър Иванов Стефанов** - депутат в 39-то НС
от 15-ти Плевенски многомандатен район;

по к.д. № 20/2002 г., гледано в з.з. на 28.11.2002 г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД,

Възползвам се от любезно предоставената ми от КС възможност да изложа някои допълнителни аргументи в подкрепа на вече приетото за разглеждане по същество депутатско искане, предмет на к.д. № 20/2002 г.

Атукуваната част от § 9(1) на ПЗР от ЗООС **притовиречи** **пряко не само на буквата, но и на духа** на българската Конституция. Това е така, защото:

1. Текстът на чл. 19(2) от КРБ е в пълно съответствие с разбирането за същността на **закона**, а именно че той е **абстрактно(общовалидно) правило, еднакво за всички**. Всяко изключение от правилото създава привилегии за едни и ощетява други. Именно върху изключения от общото правило се вкорениха най-големите корупционни схеми в годините на прехода (РМД приватизацията, например, възникна върху изключения от общото правило, направено в полза само за един определен участник в приватизацията).

2. При сега действащата редакция на § 9(1) на ПЗР от ЗООС **законосъобразността е заменена с безпринципна целесъобразност**. Анализът на причините за първоначалното приемане на атакувания текст показва, че с него са нарушени основни принципи при регулацията на обществените отношения. Тогавашното управляващо мнозинство (1997/2001 г.) лиши приватизираните от предишното правителство предприятия от обезщетения за минали екологични щети (причинени в периода, когато държавата е била собственик на същите) и същевременно изсипа в краката на **няколко, приватизирани от него** предприятия целия заем от 100 милиона долара, отпуснат от Световната банка за премахване на минали екологични щети. На "Лукойл" бяха предоставени около 45 милиона щ.д., на "Кремиковци" – около 20 милиона щ.д., на "Асарел медет" – около 10 милиона щ.д. и т.н. Ето защо, в този конкретен случай не може да се говори, че атакуваната част от нормата е приета в защита на сериозен обществен интерес. Напротив, скруполезното изследване на генезиса на § 9 от ПЗР на ЗООС (отм.) показва, че в случая са замесени по-скоро тесни корпоративни интереси, развити от мен в НС, в мотивите ми към предложението за изменение и допълнение на § 9 от ЗООС (вж. Приложение 1);

3. Следва да се обърне внимание и върху **неефективността на екологичната политика**, основана върху направеното с § 9(1) от ПЗР на ЗООС изключение от правилото на закона:

- **първо**, изключените предприятия (големи замърсители), които са лишени от правото да бъдат обезщетени от държавата за причинените екологични щети докато тя е била собственик, са принудени да затворят поради натоварването на балансите им с огромно финансово бреме, икономически непоносимо за което и да било отделно предприятие. Този подход отблъсква инвеститорите. **Другият вариант е тези предприятия, по подобие на самата държава да се десезират от очистването на старите екологични замърсявания**, с което се увеличава рискът за промишлени аварии и екокатастрофи. Това пак е в разрез с нормалните обществени и регулаторни цели.

- **второ**, разходите за отстраняване на миналите екологични щети от затворените (ликвидирани) предприятия в резултат на действието на § 9(1) се поемат от държавата. Същественото е, че разходите за отстраняване на миналите екологични щети на едно работещо предприятие са много по-малки, от разходите за отстраняване на миналите екологични щети при едно затворено предприятие. Например, разходите за отстраняване на миналите екологични щети натрупани в "Плама" – Плевен по времето когато държавата е била едноличен собственик на капитала са около 40 милиона лева, ако тя работи, и над 200 милиона – ако тя бъде ликвидирана. Очевидно, че за държавата ще е по-изгодно да поеме разходите за отстраняване на миналите щети на работещи предприятия;

- **трето**, друг аспект на неефективността на екологичната политика, основана върху направеното с § 9(1) от ПЗР на ЗООС изключение от правилото на закона, е свързан с това, че изключените предприятия **не са подложени на оценка** за размера на миналите щети. Липсата на оценка не позволява да се направят проекти и да се използват ресурси извън държавния бюджет – международни екологични фондове или схеми за замяна на дълг срещу чиста околна среда. Според оценка на Световната банка, довеждането на състоянието на околната среда в България до европейските стандарти ще струва на държавата най-малко **8 милиарда евро**. **Очевидно, че тези средства не могат да се осигурят от държавния бюджет**. Основен източник на финанси ще бъдат европейските фондове и финансови схеми за замяна на дълг срещу чиста околна среда (национални и международни). При наличието на § 9(1) една група предприятия се изключват от тази възможност.

4. В случая не може да се приеме за състоятелен и аргументът, че е технически невъзможно да се разграничат старите екологични замърсявания от новите, причинени след извършването на приватизационна сделка. Становищата на експертите и на оценителските фирми са категорични, че това разграничение въобще не е проблем – размерът на замърсяванията ежесечно и ежегодно се протоколира. Ето защо, както с документален, така и с технически анализ е напълно възможно да се дефинира с голяма степен на точност времето на насъпване на различните видове екологични замърсявания.

В заключение държа да подчертая, че е недопустимо да се стимулира самоосвобождаването на държавата от очевидни нейни задължения към гражданите и стопанските субекти.

Искрено вярвам, че уважаемият КС ще постанови решение с което изцяло ще уважи депутатското искане, предмет на к.д. № 20/2002 г.

Гр. София

С уважение:

